

SUPPLEMENT INFORMATIEWIJZER ONCOLOGIE

OPERATIE BIJ ZAADBALKANKER

ORCHIDECTOMIE

De uroloog heeft u verteld dat er mogelijk sprake is van zaadbalkanker. De eerste stap in de behandeling van zaadbalkanker is een operatie (orchidectomie). Deze operatie wordt meestal op korte termijn gepland. Dit betekent dat de operatie mogelijk op dezelfde dag of dag daarna plaatsvindt. In deze folder geven we u kort de belangrijkste informatie rondom deze operatie.

Wat is zaadbalkanker?

In de balzak (scrotum) bevinden zich twee zaadballen (testikels). Deze maken deel uit van de mannelijke geslachtsorganen. Een zaadbal heeft een ovale vorm en is vier tot vijf centimeter lang. Bij zaadbalkanker zitten er een of meer kwaadaardige tumoren in de zaadbal. Zaadbalkanker komt meestal voor bij mannen tussen de 15 en 40 jaar, maar kan ook op oudere leeftijd voorkomen. Er zijn nog geen oorzaken voor het krijgen van zaadbalkanker bekend. Wel blijkt er iets meer kans op zaadbalkanker te zijn als een testikel niet is ingedaald, of als er een kleine, niet functionerende testikel is. Als er eerder zaadbalkanker is geweest in een bal, geeft dit een verhoogd risico voor de andere bal.

Kanker van de zaadbal ontstaat meestal in de kiemcellen. Er zijn drie soorten kiemceltumoren:

1. Seminomen; ontstaat in het binnenste deel van de zaadbal, waar de zaadcellen worden gemaakt.
2. Non-seminomen (niet-seminomen): dit is een verzamelnaam voor andere kiemceltumoren dan het seminoom.
3. Combinaties van een seminoom en een non-seminoom.

Hoe verloopt de voorbereiding?

Voor de operatie van de zaadbal bespreken we met u of het wenselijk is om zaadcellen in te vriezen; dit heet semenpreservatie. Ook bespreken we met u of u een testisprothese wilt. Verder wordt vlak voor of na de operatie een CT-scan gemaakt van de borst en buik om na te kijken of er uitzaaiingen zijn. Uitzaaiingen komen het

meest voor in de lymfeklieren die ter hoogte van de nieren net voor de wervelkolom liggen. Maar ook in de longen en lever komen wel eens uitzaaiingen voor.

Gebruikt u bloedverdünnende medicijnen? Meld dit dan van tevoren aan de specialist.

De operatie vindt plaats onder algehele narcose. U moet nuchter zijn voor de operatie. Dit betekent dat u een aantal uren voor de operatie niets meer mag eten en drinken. Omdat de operatie meestal met voorrang wordt ingepland op de zogenaamde 'spoedoperatiekamer' is het precieze tijdstip van de operatie niet precies te geven. Daarom vragen wij u om **6 uur voor het tijdstip van opname in het ziekenhuis niets meer te eten en te drinken**. Over het innemen van eventuele medicijnen in de periode dat u nuchter moet zijn, maakt uw behandelend arts afspraken met u.

Op de verpleegafdeling krijgt u een opnamegesprek met de verpleegkundige en wordt er bloed geprikt.

Hoe verloopt de operatie?

Via een kleine snee in de lies wordt de zaadbalk, met bijbehorende bloed- en lymfevaten, uit de balzak verwijderd. De operatie duurt ongeveer 30 tot 50 minuten. Als ervoor gekozen is meteen een testisprothese terug te plaatsen, wordt dit tijdens deze operatie gedaan via dezelfde wond.

Het verwijderde weefsel wordt in het weefsellaboratorium onderzocht. Dit onderzoek duurt 5 tot 7 dagen. Hierna kan definitief vastgesteld worden of het om kanker gaat en om welk type.

Wat gebeurt er na de operatie?

Na de operatie wordt u teruggebracht naar de verpleegafdeling. Meestal kunt u binnen 1 tot 2 dagen weer met ontslag. Een week na de operatie wordt een poliklinische afspraak gepland bij de uroloog. Tijdens deze afspraak bespreekt de uroloog met u de weefseluitslag en uitslagen van overige onderzoeken. Dan is ook bekend om welk type zaadbalkanker het gaat en of er een aanvullende behandeling moet volgen.

Herstel thuis

De eerste tijd na de operatie kunt u last hebben van de volgende klachten en verschijnselen:

- Een pijnlijk, trekkend gevoel in de lies. Hiervoor mag u paracetamol nemen, 1 tot 3x per dag 1000 mg.
- Zwelling van balzak en lieswond. Het advies is om de eerste dagen na de operatie een strakke onderbroek te dragen, omdat deze steun geeft. Dit vermindert de kans op zwelling.

Daarnaast gelden de volgende leefregels:

- De eerste dagen na de operatie mag u niet te veel persen bij de ontlasting.
- De eerste 2 weken na de operatie mag u niet baden (douchen mag wel).
- De eerste 2 weken na de operatie mag u niet zwaar tillen of ander lichamelijk zwaar werk doen. U mag ook niet zwemmen, rennen of fietsen.
- De eerste 2 weken na de operatie mag u geen geslachtsgemeenschap hebben.

Wanneer komt u op controle?

We bespreken met u hoe de controles na de operatie verlopen. Dit is afhankelijk van het stadium van uw ziekte en de vervolgbehandeling die u krijgt. In ieder geval heeft u in de periode na de operatie regelmatig contact met uw uroloog en/of oncoloog.

In deze periode van behandeling komt er erg veel op u af. Heeft u vragen of wilt u zaken bespreken dan kunt u hiermee altijd terecht bij de verpleegkundig specialist Urologie of de oncologieverpleegkundige Urologie.

Heeft u nog vragen?

Tijdens kantooruren kunt u bellen met de polikliniek Urologie, telefoonnummer: (073) 553 60 10.

Heeft u vragen of problemen na ontslag? Neem dan contact op met het ziekenhuis: Tijdens kantooruren belt u met de polikliniek Urologie, telefoonnummer: (073) 553 60 10.

Buiten kantooruren belt u met de verpleegafdeling Urologie, telefoonnummer: (073) 553 67 00. De verpleegkundige zal uw vraag dan proberen te beantwoorden of de dienstdoende uroloog inschakelen.

Neem contact op met het ziekenhuis:

- Als u koorts boven de 38.5 °C krijgt.
- Als u pijn krijgt, die niet verdwijnt na het innemen van pijnstillers.
- Als u plotseling helder rood bloed, of pus verliest via de wond(jes).
- Als er sprake is van roodheid of zwelling van de wond(jes) die er eerder niet was.

Regionaal centrum zaadbalkanker

Het Jeroen Bosch Ziekenhuis is aangewezen als regionaal centrum voor zaadbalkanker. Dit betekent dat patiënten met zaadbalkanker ook vanuit andere ziekenhuizen naar het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ) worden verwezen. Dit is in Nederland zo afgesproken omdat zaadbalkanker relatief weinig voorkomt. Door deze zorg te centraliseren, is er veel ervaring met deze behandeling en verbetert de kwaliteit van de zorg. Er is ruime aandacht voor voeding, werk, en re-integratie na de ziekte.

Meer informatie

Voor meer informatie over de afdeling Urologie van het Jeroen Bosch Ziekenhuis en over urologische onderzoeken en behandelingen kunt u kijken op: www.jbz.nl/urologie